

نسبت کفایت سرمایه بانکها و موسسات اعتباری - درصد

نام بانک / موسسه اعتباری	اسفند ۱۳۹۸	اسفند ۱۳۹۹	اسفند ۱۴۰۰	شهریور ۱۴۰۱
بانک خاورمیانه	۱۲.۱۸	۱۲.۱۰	۱۳.۵۱	۱۳.۱۲
بانک کارآفرین	۱۰.۸۳	۱۰.۸۳	۱۰.۶۰	۱۰.۷۲
بانک پاسارگاد	۱۰.۳۰	۹.۸۰	۱۰.۸۶	۹.۷۰
بانک سینا	۸.۱۰	۸.۱۰	۸.۷۰	۸.۷۰
بانک سامان	۲.۰۷	۲.۱۵	۳.۸۰	۸.۲۶
بانک ملت	۷.۴۰	۷.۱۱	۸.۲۳	۸.۰۳
پست بانک	-۱.۱۰	-۱.۱۴	۱.۹۰	۵
بانک قرض الحسنه رسالت	۰.۸۷	۱.۱۷	۴.۹	۴.۹۰
بانک اقتصاد نوین	۴.۰۵	۴.۰۵	۳.۸۲	۳.۸۲
بانک تجارت	-۶.۸۰	۲.۳۶	۲.۹۲	۳.۵۳
بانک صادرات	-۰.۱	-۰.۵	۱.۲۰	۱.۵۴
بانک ایران زمین	-۰.۲۴	-۰.۳۰	-۰.۴۳	-۰.۴۳
بانک گردشگری	-۳.۹	-۴.۱۲	-۳.۸۳	-۳.۶۰
بانک سرمایه	-۷	-۷.۰۰	-۶.۰۰	-۶.۰۰
بانک پارسیان	-۵.۹	-۵.۵۰	-۷.۷۷	-۷.۷۷
اعتباری ملل	۲.۱۳	۱.۴۵	-۶.۰۰	-۷.۷۹
بانک شهر	-۳۵.۶۹	-۳۱.۱۵	-۱۹.۳۰	-۱۹.۳۰
بانک دی	-۴۹.۱	-۳۱.۰۰	-۳۹.۰۰	-۵۳
بانک آینده	-۷۵	-۱۲۱.۹۰	-۱۵۶.۹۰	-۱۵۶.۹۰

جدول ۵
نسبت کفایت سرمایه بانکها و
موسسات اعتباری - درصد

راهکار رفع ناترازی بانکها چیست؟

در کنار مباحث کلان اقتصادی مانند بهبود رشد اقتصاد و خروج از رکود تورمی، مدیریت نرخ سود بانکی و نرخ ارز، راه حل های درون بانکی مانند مدیریت دارایی ها می تواند به رفع ناترازی بانکها کمک شایانی کند. مولدسازی دارایی های بانکها، حذف سودهای غیرواقعی از ترانزنامه بانکها، ذخیره سازی مطالبات، فروش دارایی های غیرمولد بانکها و همچنین نظارت صحیح به صورت پیشینی بر اعطای مناسب و اقتصادی تسهیلات که منجر به مطالبات مشکوک الوصول بانکها نشود، از مهم ترین فاکتورهای درون بانکی است که برای بهبود تراز مالی و اقتصادی بانکها لازم و ضروری است.

برخی راهکارها نیز به حل و فصل برخی ناترازی های خارج از نظام بانکی مربوط است. صندوق بازنشستگی کشوری و تأمین اجتماعی، به واسطه اخذ وام هایی که معمولاً بازپرداخت نمی شوند، یکی دیگر از عوامل ناترازی شبکه بانکی هستند. این صندوق ها جمعیت زیادی را به صورت عضو اصلی یا تبعی تحت پوشش قرار داده اند. در سال های اخیر برخی عوامل مانند تحولات جمعیتی موجب شده شاهد کاهش نسبت پرداخت کنندگان حق بیمه به دریافت کنندگان مستمری باشیم. این موضوع موجب شده در صندوق های بازنشستگی مخارج از منابع پیشی بگیرد. به بیان دیگر، هارمونی سنی جمعیت افزون بر افزایش امید به زندگی بازنشستگان موجب پدیدار شدن نسبت های ناپایدارکننده ای شده که احتمالاً در سال های آتی نیز ادامه خواهد داشت و حتی به صورت فرسایشی ادامه خواهد یافت.

در سال های اخیر شکاف موجود بین منابع و مصارف صندوق های بازنشستگی از بودجه عمرانی سالانه کشور نیز سبقت گرفته است. به عبارت دیگر بخش قابل توجهی از هزینه های صندوق های بازنشستگی از محل بودجه عمومی سالانه تأمین می شود. این ناترازی در صندوق ها موجب ناترازی در بودجه و شبکه بانکی نیز شده است.

اگر سه ناترازی اصلی که اکنون در اقتصاد کلان کشور وجود دارد یعنی ناترازی های بودجه، صندوق بازنشستگی و نظام بانکی اصلاح شود، می توان به کنترل تورم در کشور امیدوار بود.

کارکرد اصلی این نسبت حمایت بانکها در برابر زیان های غیرمنتظره و جلوگیری از عملکرد پریسک مدیران بانکها در تسهیلات دهی و ایجاد دارایی موهومی به جهت حمایت از سپرده گذاران است که از تقسیم سرمایه پایه به مجموع دارایی های موزون شده به ضرایب ریسک به دست می آید و بر اساس درصد در صورت های مالی بانکها اعلام می شود.

این نسبت نخستین بار در سال ۱۹۸۸ و توسط کمیته بال به بانک های دنیا معرفی شد. بانک مرکزی ایران این نسبت را برای بانکها و موسسات بانکی کشور، مقدار ۸ درصد در نظر گرفت. با توجه به آخرین آماري که از نرخ کفایت سرمایه بانکها منتشر شده، بانک خاورمیانه با نسبت کفایت سرمایه ۱۳.۱۲ درصد، بانک کارآفرین با ۱۰.۷۲ درصد، بانک پاسارگاد با ۹.۰۷ درصد، بانک سینا با ۸.۰۷ درصد، بانک سامان با ۸.۲۶ درصد و بانک ملت با ۸.۰۳ درصد از نسبت کفایت سرمایه استاندارد و بالاتر از استاندارد برخوردار هستند. بجز این شش بانک که از نظر نرخ کفایت سرمایه وضعیت مطلوبی دارند، شرایط سایر بانکها و موسسات اعتباری بسیار پریسک است.

بدترین نرخ کفایت سرمایه مربوط به بانک آینده است. نسبت کفایت سرمایه این بانک منفی ۱۵۶.۹ درصد است. این نسبت در بانک دی منفی ۵۳ و در بانک شهر منفی ۱۹.۳ درصد است. مؤسسه مالی و اعتباری ملل با منفی ۷.۷۹ درصد، بانک های پارسیان با منفی ۷.۷ درصد، سرمایه با منفی ۶ درصد، گردشگری با منفی ۳.۶ درصد و ایران زمین با منفی ۰.۴۳ درصد در رتبه های چهارم تا هشتم منفی ترین نرخ های کفایت سرمایه قرار دارند.

این نسبت در بانک های قرض الحسنه رسالت، پست بانک، اقتصاد نوین، تجارت و صادرات اگرچه مثبت اعلام شده اما بین ۱.۵ تا ۵ درصد است و از سطح استاندارد بانک مرکزی فاصله زیادی دارد. (جدول ۵)

محیط کسب و کار، نرخ ارز، نرخ سود، نرخ تورم و رشد اقتصادی از جمله عوامل و محدودیت های بیرونی هستند که در کنار فاکتورهای داخلی مانند نحوه مدیریت داخلی بانکها از جمله انواع مدیریت ریسکها می تواند بر شدت ناترازی بانکها دامن بزنند.